

Dalma Špitzerová (* 1925 – † 2021)

Pozorne si spolu so svojimi žiakmi

[vypočujte
podcast](#)

[prečítajte
príbeh](#)

[pozrite
krátky film](#)

Krátky film bol natočený pri príležitosti odovzdávania Cien pamäti národa v Prahe 17. novembra 2019, ktorú v tom roku pani Dalma získala.

Pre umocnenie zážitku z jej príbehu môžete využiť nasledujúce aktivity alebo pracovné listy pre žiakov.

Základná škola

Téma:

príbehy 20. storočia, holokaust, žurnalistika, sloboda slova, kreativita

Ciel:

tvorivými spôsobmi zachytiť dianie okolo nás, cibriť optiku vnímania sveta a spoločnosti, rozvíjať historickú pamäť, poukazovať na hrdinstvá minulosti cez príbehy a vlastnú tvorbu

Pomôcky:

pero, papier, telefón, diktafón, kamera, internet, dataprojektor, interaktívna tabuľa

Postup

- So svojimi žiakmi si prečítajte príbeh pani Dalmy, pozrite krátky film.
- Rozviňte diskusiu o jej živote, čo vnímajú ako hrdinstvo, čo sa im zdá nepochopiteľné, ako by konali oni v jej situácii atď.
- Opýtajte sa ich, či postrehli, kto bol jej manžel. Či sa im profesia novinára páči. Čo je hlavným poslaním žurnalistiky. S akým novinárskym príspevkom sa naposledy stretli.
- Môžete ich vyzvať, aby skúsili v krátkom čase (2 minúty) vymyslieť názov článku, ktorý by podľa nich určite vyvolal pozornosť.
- Tesne pred začiatkom prestávky zadajte žiakom nasledujúcu úlohu:

Úloha:

Manžel pani Špitzerovej bol uznávaný novinár. Zahrajte sa na novinárov a vytvorte výnimočné noviny. Ako novinári vytvorte článok z diania počas tejto prestávky tak pútavo, aby zaujal potenciálneho čitateľa. Môžete používať rôzne prostriedky. Diktafón, kameru alebo len papier a pero. Zaznamenávajú si svoje postrehy, prípadne nahrávajú rozhovory na témy, ktoré vás upútali.

- Následne vytvorte z článkov jednoduché noviny, ktoré budú tvoriť príbeh jednej prestávky v jednej škole. Úlohu žiakom pred hodinou neprehrádzajte, nech je to čo najprirodzenejšie.
- Výsledky práce žiakov môžete prezentovať na vyučovacej hodine alebo môžu tvoriť príspevok v školskom časopise, školskom rozhlase.
- Alternatíva: úlohu môžete zadať naraz viacerým triedam a usporiadať takýmto neformálnym spôsobom školskú súťaž o najzaujímavejší príspevok.

Stredná škola

Téma:

príbehy 20. storočia, domov, riziká straty domova, kreativita v uchopovaní sveta okolo nás, holokaust, politika a jej dôsledky na každodenné životy ľudí

Ciel:

cez spoznanie príbehu pamätníčky a prostredníctvom tvorivých aktivít upevňovať pozitívny vzťah k domovu, spoznávať postoje mladých ľudí vo vzťahu k domovu, rozvíjať citlivosť vnímania sveta okolo nás a uvedomovania si dôležitosti každodenných drobností

Pomôcky:

kamera, telefón, strihacie programy, mikrofón, dataprojektor, interaktívna tabuľa, plátno na premietanie

Postup

- Oboznámte sa s príbehom pani Dalmy. Spoznajte ho prostredníctvom čítania, sledovania videonahrávky.
- Vedte riadenú diskusiu o jej živote, o rozhodujúcich momentoch z jej života, o jej vnútornej sile a optimizme, o tom, čo jej napomáhalo pri zdolávaní ťažkých chvíľ. Poukazujte na silu umenia pri tomto procese v jej živote.
- Hovorte v krátkosti aj na tému „domov“. Aký význam zohral v živote pani Dalmy.
- Prejdite si so žiakmi rôzne žánre umeleckého vyjadrenia. Diskutujte o tom, ktorý najvýraznejšie zachytáva obrazy ľudského života a je najdostupnejší pre každého člena spoločnosti.
- Zadajte žiakom nasledujúcu úlohu:

Úloha:

Pani Dalma pracovala jedenásť rokov v televízii. Zakúste čaro tejto práce. Vytvorte spoločne filmový šot na tému „Domov“, v ktorom sa každý z vás zopár slovami vyjadrí, čo pre neho domov znamená, čo symbolizuje, aké pocity prežívate pri vyslovení tohto slova. Čo by ste dokázali pre domov urobiť, za akých okolností by ste boli ochotní ho opustiť.

- Následne si ho spolu so žiakmi pozrite a pripravte rôzne výstupy (prezentácia, diskusia, zážitková aktivita...).
- Toto zadanie môžete ponúknuť i ostatným triedam a usporiadať spoločnú prezentáciu alebo školskú súťaž na tému „Domov a ako ho vidím ja“.